

Motion till riksdagen 2019/20:326

av **Per-Arne Håkansson (S)**

Skyddsrummens kvalitet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över frågan om hur Sveriges skyddsrum håller den av staten fastställda skyddskvaliteten och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Idag finns det ca 65 000 skyddsrum varav de flesta inte har den skyddsförmåga som staten avsett på grund av eftersatt underhåll. 2017 påpekade dessutom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i en rapport att det behöver byggas nya skyddsrum för cirka 50 000 personer från och med i år och under tio år framåt.

Det är fastighetsägaren som har ansvaret för att förvalta och vårda dessa skyddsrum. Fastighetsägaren har skyldighet att kontrollera att skyddsrummet uppfyller statens krav på kvalitet och säkerhet. Tyvärr fungerar inte dagens underhållssystem. Det råder allvarliga brister, vilket försämrar eller omöjliggör skyddsrummets användning vid en eventuell kris.

Tidigare generationers stora investeringar i syfte att skydda Sveriges civilbefolkning får inte förspillas.

MSB har uppdraget att genom kontroller se till så att beståndet av skyddsrum vårdas och underhålls så att skyddsförmågan bibehålls. 2018 genomfördes ungefär 1 600 kontroller, vilket är ungefär dubbelt så många som 2017. Med den takten genomförs en kontroll vart 40:e år. Det är en betydande förbättring jämfört med tidigare, men för att hålla våra skyddsrum i ett säkert och godtagbart skick behöver inspektioner genomföras vart 10:e år i enlighet med vad som angetts i förarbetet till lagen (2006:545) om skyddsrum. Det innebär att ca 6 000 inspektioner borde genomföras varje år.

Att skydda vår civilbefolkning är en central uppgift för staten i ett krisläge. Civilförsvaret, inklusive frågor om befolkningsskydd och därmed skyddsrum, utgör en väsentlig del i vår förmåga att stå emot hot och angrepp i ett tänkt krisläge. Skyddsrum

är till för att skydda civilbefolkningens liv och är ett fysiskt skydd i krig och liknande händelser.

För att upprätthålla skyddsrummens skick och förmåga att skydda civilbefolkningen mot olika typer av angrepp måste underhållet förbättras så att statens krav på skyddsrummens kvalitet upprätthålls. En utredare skulle kunna ge förslag till åtgärder för hur skyddsrummens underhåll förbättras. I uppdraget kan t.ex. ingå frågan om att ta ut en speciell skyddsrumavgift av fastighetsägarna. Liknande avgifter tas ut vid andra inspektioner, t.ex. livsmedelskontroll.

Med tanke på den nya hotbild som uppstått i vår omvärld är det angeläget att inte bara det militära försvaret rustas upp, utan det bör också gälla civilförsvaret. Skyddsrummen utgör en viktig del av vårt civilförsvaret. Det är därför mycket viktigt att våra skyddsrum fungerar som staten avsett till civilbefolkningens skydd.

Föregående år avslogs en liknande motion som denna med hänvisning till att man inte ville förekomma Försvarsberedningens slutbetänkande. Nu har detta avlämnats, men frågan om skyddsrummen och dess status är dessvärre lämnade därhän i betänkandet.

Per-Arne Håkansson (S)